

Kommunala hälsoskyddsmyndigheter och de hos regionförvaltningsverk

Sändning av mikrobstammar, genomprover och sekvenser som isolerats från vatten till Institutet för hälsa och välfärd

Valvira styr i enlighet med 4 § i hälsoskyddslagen verkställigheten av och tillsynen över hälsoskyddslagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av denna. Enligt Social- och hälsovårdsministeriets förordning om utredning av matförgiftningsepidemier som sprids via livsmedel eller vatten (1365/2011, 3 §) ansvarar Institutet för hälsa och välfärd (THL) för närmare undersökning, typning och uppföljning av alstrare av epidemier som isolerats från människor eller hushållsvatten. Denna anvisning innehåller förfaringssätt om hur mikrobstammar, genomprover och sekvenser som orsakar vattenburna infektionssjukdomar och som isolerats från vatten i situationer där det förekommer epidemimisstankar ska sändas till enheten för vatten och hälsa vid THL. Utöver hushållsvattensepidemier kan även prover av andra vattenburna epidemier, såsom badvattensepidemier och epidemier som misstänks ha orsakats av legionellabakterien, sändas till THL. Anvisningar om hur proverna ska sändas samt kontaktuppgifter finns på THL:s följeblankett för mikrober som isolerats från vatten (Bilaga 1).

Sändningen och lagringen av mikrobstammar som isolerats från vatten samt deras genom och sekvenser gäller särskilt sådana mikrobstammar som kan sprida infektioner via vatten. Mot ljuset av tidigare vattenepidemifall innebär detta i första hand kampylobakterie- och salmonellastammar samt noro- och rotavirussekvenser. Även andra mikrobstammar och sekvenser som misstänks ha orsakat vattenburna infektioner, såsom diarrékoli- och yersiniastammar eller objektglas som innehåller urdjurs (oo)cystor och som har fästs med hjälp av täckglas och lack, ska vänligen sändas till THL.

Typningen av mikrober som är väsentliga med tanke på vattenepidemier och jämförelsen av stammar som isolerats från vatten och patienter utförs i samarbete mellan enheterna för bakteriologi, tarmvirus och vatten och hälsa vid THL. I fråga om patientstammar beskrivs förfaringssätten i anvisningen "Ruokamyrkytysepidemian selvittäminen - potilasnäytteiden mikrobiologiset tutkimukset", THL:s rekommendationer 4/2012. THL gör jämförelserna gratis inom sin egen tidtabell.

Tilläggssäkerhetstest och lagring av indikatorbakteriestammar

Förutom epidemiutredningsfall tar enheten för vatten och hälsa vid THL även emot bakteriestammar som isolerats från vatten i sådana vattenproblemfall som inte förknippas med identifierade vattenburna infektioner. THL utför vid behov tilläggssäkerhetstest och DNA-analyser av mottagna bakteriestammar av denna typ. I fråga om mikrobstammar som tagits tillvara och ska sändas till THL i vattenproblemsituationer kan

Dnr 980/06.10.01/2013

6.2.2013

samma bilageblankett (Bilaga 1) användas som för egentliga epidemistammar.

Det ska övervägas från fall till fall om det är nödvändigt att lagra indikatorbakteriestammar. Laboratorier uppmuntras att särskilt vid undersökning av hushållsvatten enligt Social- och hälsovårdsministeriets förordning (461/2000) utöver sjukdomsalstrande stammar till THL sända stammar av *Escherichia coli*, intestinala enterococcker och *Clostridium perfringens*. Med hjälp av dessa stammar insamlas information om vattenproblemsituationer i Finland.

Denna anvisning ersätter 4/2012 anvisningen till myndigheter given av Valvira 7.5.2012 (Dnr 3582/06.10.01/2012).

Närmare information

Överinspektör Jaana Kilponen, Valvira, tfn 029 520 9621,
jaana.kilponen@valvira.fi

Specialforskare Tarja Pitkänen, THL, tfn 029 524 6315,
tarja.pitkanen@thl.fi

Direktör

Katariina Rautalahti
Katariina Rautalahti

Överinspektör

Jaana Kilponen
Jaana Kilponen

Bilaga

Följebblankett för mikrober som isolerats från vatten (THL)

För kännedom

Social- och hälsovårdsministeriet/Jarkko Rapala
Valvira/Kaisa Mäntynen
THL/Iikka Miettinen
Evira/Taija Rissanen
Huvudstaben/Ari Hörman
Laboratorier som utför mikrobundersökningar enligt hälsoskyddslagen